

latus sit, examinatur, an sit cultus immemorialis ante dicta decreta exhibitus: secus non erit locus causæ introducendæ.—3.º Præsentantur processus Episcoporum et litteræ Principum: sequitur commissio super introductione causæ; quæ tamen ex declaratione Innoc. XI non est signanda, nisi post decem annos, habitis iterum novis Episcoporum litteris super fama et sanctitate Servi Dei, nisi Papa ex speciali gratia tempus istud abbreviaret.—4.º Introduta causa, aperiuntur et examinantur processus coram promotore fidei, referente Cardinali ponente, ut sciatur an ullus notabilis defectus commissus fuerit in processu super fama, virtutibus et miraculis.—5.º Si processus isti examinati sint ante lapsum 50 annorum, si quidem validi sint, obsigillantur sigillo S. Congregat., nec aperiuntur, nisi post 50 annos.—6.º Tum proponitur dubium: an constet de virtutibus theologalibus et cardinalibus in gradu heroico? Et hoc discutitur primò in Congr. ante præparatoria coram Cardinali ponente: deinde in præparatoria coram S. Congreg. cum voto Consultorum; et tandem, ubi visum fuerit constare de his virtutibus, fit congregatio coram Sanctissimo super dicto dubio.—7.º Proponitur alterum dubium: an, et de quibus miraculis constet? et fit relatio miraculorum, quæ à Cardinalibus non solent approbari; nisi concurrant saltè duæ partes consultorum; neque à Papa, nisi concurrant ferè omnes Cardinales.—8.º His omnibus ritè peractis, devenitur regulariter ad beatificationem; licet Papa absolute posset procedere ad canonizationem, sed non solet, nisi post beatificationem rursus percrebescat et continetur fama sanctitatis et miraculorum saltè duorum. Cetera vide in locis et DD. suprâ relatis.

382. Q. IV. *Quid juris circa publicum cultum Reliquiarum?*

R. 1.º Reliquiæ omninò novæ publico cultui exponi nequeunt absque auctoritate Sedis Apostolicæ (*cap. fn. hoc tit.*): Si verò Reliquiæ sunt antiquæ alicujus Sancti ab Ecclesia approbati, sufficit auctoritas Episcopi eas recognoscentis et approbantis (*Trid. sess. 25 in decr. et Constitut. 88 Sixti V. incip. Dominus.*) Si tantum transferantur ex una Ecclesia ad aliam, non indigent approbatione, sed solo examine Episcopi, an sint illæ Reliquiæ, quæ in litteris Apostolicis aut testimonio Episcopi continentur, ut habet communis praxis.—2.º Reliquiæ non approbatæ non debent exponi publico cultui cum approbatis, quia in eis non est commixtio, sicut in liquoribus, ut sacrum trahat ad se non sacrum. Si autem præcisè ponantur ad ornatum, v. g. S. Crucis, dicit Sanchez id non obstare; quia tunc sola crux proponitur ad adorandum, non verò reliquiæ.—3.º Reliquiæ antiquæ, dum populo ostenduntur, non debent extrahi ex capsâ, ne vilipendantur (*c. fn. h. t.*), nec pretio vendi, cum hoc sit simoniacum, licet pro ornatu rectè pretium petatur.—4.º Privatus cultus Reliquiarum alicujus cum fama sanctitatis decedentis non censetur prohibitus; cum jura loquantur tantum de cultu publico.

Circa beatificationes, Canonizationes Sanctorum eorumque Reliquiarum cultus, vide doctissimum opus Bened. XIV *De servorum Dei beatificatione.*

TITULUS XLVI.

DE OBSERVATIONE JEJUNIORUM.

383. Q. I. *Quale sit præceptum jejunii Ecclesiastici?*

R. Præceptum hoc, quatenus respicit delectum ciborum, seu abstinentiam à carnibus, est negativum seu non comedendi carnes; adeoque contra illud toties per diem peccatur quoties moraliter distinctis vicibus carnes comeduntur; ita comm. Nam esus carniū in quadragesima et aliis vetitis diebus per se prohibetur independenter à jejunio; cum etiam die dominico in quadragesima, et generaliter adolescentibus, diebus vetitis prohibeatur. Parvitas tamen materiæ, v. g. unus vel alter bolus excusat à mortali ex benignitate Ecclesiæ. At præceptum unam refectionem sumendi, est affirmativum, dictans christiano unam refectionem dandam esse ex suppositione, si comedere velit, et consequenter totum violatur per secundam integram refectionem; ut amplius non pecces, si tertiam vel plures integras refectiones sumas. Comm.

384. Q. II. *Quid veniat nomine carniū?*

R. Ex mente Ecclesiæ et usu Christianorum venit omne id, quod vulgò dicitur caro, prout à piscibus distincta: nam Ecclesia prohibendo carnes prohibet alimenta solidiora, que multum nutriunt. Unde non sunt hic attendendæ regulæ et opiniones medicorum hoc vel illud non esse carnem existimantium, dummodò in communi existimatione habeatur pro carne, v. g. caput, pedes, intestina, laridum, adeps, et à fortiori sarcimina etc. Neque subsistit illa regula, quòd nomine carnis veniat caro animalium terrestrium, quæ diu extra aquam vivere possunt vel quæ habent sanguinem calidum: nam regula ista, ut benè advertunt plerique Theologi, nullo solido fundamento nititur, et nimis laxat sanctissimum præceptum jejunii. Hinc P. Wiestner, Schmalz, et alii generaliter dicunt, sine violatione jejunii neminem vesci fulicis anatis aquatilibus, et similibus animalibus extra aquam non diu viventibus. Idem sensisse fertur Eminentissimus Cardinalis et Archi-Episcopus Vionensis Sigismundus de Koloniz, qui anno 1732, pro sua Archi-Diœces prohibuit esum ejusmodi fulicarum die vetito. Et meritò, cum in communi existimatione caro talium avium parum vel nihil distet à carne aliorum altium.

Dicoes: I. Fulicæ habent sanguinem frigidum.—II. Lutræ, testudines

a.—Agunt de hac materia fuse Theologi morales, quorum doctrina adjuvatur ex Sac. Canonibus *Can. 3. in Scholio, et seqq. d. 4. et dist. 41. 76. per tot et Can. 6. cum seq. d. 3. de consecr. et Can. 16. cum seq. d. 5. de conse.* Ego hic tantum unam et alteram quæstionem resolvam.

et limaces comedi possunt die vetito; ergo et fulicæ, quæ minus nutriunt, quam lutræ aut testudines.

R. Ad I. Dato, quod habeant sanguinem frigidum, per hoc non desinant habere carnem vulgò dictam, et à piscibus distinctam. Imò alii periti exploratores asserunt, quod fulicæ sanguinem calidum habeant. Ad II. N. C. Nam circa lutras et limaces et similia conchilia habemus consuetudinem certam in facto esse, quæ derogare potuit legi ecclesiasticæ per c. *fn. de consuet.*; at circa fulicas est consuetudo tantum à quibusdam attentata, non verò uniformiter ab omnibus introducta et recepta; et consequenter non excusat per se à peccato. Cum ergo multi damnent ejusmodi consuetudinem, tanquam abusum sancto jejunio contrarium, hi, qui affirmant esse usum licitum, debent probare in judicio contradictorio consuetudinem istam legitime instar juris fuisse introductam. Sic enim consuetudo, de cujus honestate dubitatur, probanda est (l. 34. ff. de LL.)

385. Q. III. An lege universali Ecclesiæ in Quadragesima prohibeantur lacticia? puta ova, butyrum, lac et caseus?

R. Affirmativè: ita S. Gregor. I. relatus in *can. fn. de 4. de jejunio quadragesimali* ad Augustinum Anglorum Episcopum scribens: *Par est, inquit, ut quibus diebus à carne animalium abstinemus, ab omnibus quoque, quæ sementinam carnis trahunt originem, jejunemus: à lacte videlicet, caseo et ovis.* Eidem sententiæ ex antiquissimo Ecclesiæ usu subscribunt DD. cum Sancto Thoma 2. 2. q. 147. ad 3. dicente: *In quolibet jejunio interdicitur esus carniū: in jejunio autem quadragesimali interdiciuntur universali- ter etiam ova et lacticia.* Quo facit propositio 32 ab Alex. VII. damnata: *Non est evidens, quod consuetudo non comedendi ova et lacticia in quadragesima obliget.* Talis autem consuetudo ex origine sua est universalis pro tota Ecclesiâ, exceptis quibusdam locis præsertim in Germania, ubi vel ex privilegio, vel potius ex contraria consuetudine derogatum est generali consuetudini, et usus lacticionorum permissus, ita suadente necessitate, eo quod defectus sit olei ac piscium.—Ab hac communi doctrina recedit Sbogar. v. *jejunium*. n. 10, asserens præceptum abstinendi ab ovis et lacticiis esse speciale Italiæ: sed hoc solide probandum fuisset, et non ex eo solum, quia in Germania observatur contrarium ex consuetudine particulari: nam hæc non tollit præceptum generale Ecclesiæ, neque ex universali facit particulare, sed tantum præcepto generali derogat in illis locis, ubi usus lacticionorum legitime introductus est. Sic præceptum negativum non celebrandi missas ante auroram non desinit esse universale per hoc, quod in Germania ante auroram missæ celebrentur, et idem dic de omnibus Ecclesiæ præceptis, quibus per particulares consuetudines in certis locis derogatur, cum consuetudo instar legis suum territorium non egrediatur. Tum quia, si hoc præceptum esset speciale Italiæ, S. Gregorius non præcepisset illud observari in Angliâ, neque hodie extra Italiam observandum foret, quod sanè manifestè falsum est: tum quia Canon 56. ex Trullanis, qui nec rejectus, neque ut suspectus in controversiam unquam tractus est, expressè statuit, *ut omnis Dei Eccle-*

sia, quæ est in universo terrarum orbe, unum ordinem sequens, jejunium perficiat, et absteat, sicut ab omni mactabili, seu carne animalium, sic et ab ovis et caseo, quæ quidem sunt fructus et factus eorum à quibus abstinemus. Unde dictus P. Sbogar malè pro sua sententiâ citat P. Laymannum, cum is libr. 4. tr. 8. cap. 1. n. 3, expressè contrarium doceat his verbis: *Discrimen illud, quod esus carniū omnibus diebus jejuniorum et abstinence, ovorum verò et lacticionorum in sola quadragesima prohibeatur, est secundum legem communem Ecclesiæ, ideoque in noviter ad Evangelium Christi conversis nationibus introducendum.* Quæ doctrina sana et recepta est.

386. Q. IV. An dispensatus ad carnes comedendas sit hoc ipso dispensatus ad alteram refectionem integram?

R. 1.º Si dispensatio facta est ex causa impotentiae aut infirmitatis, ita ut quis probabiliter insufficienter credatur ad jejunandum, dispensatus ad carnes ex benigna interpretatione censetur etiam dispensatus ad plures integras refectiones. Ita Cajet. 2. 2. q. 147 ar. 8. in *comentar. Less.*, Tolet., Laym., Bonac. et alii: nam ratio motiva suadet extensionem talis dispensationis, cum petita sit ad vires debiles sustinendas.

2.º Si dispensatio facta est ex alia causa, v. g. ex nausea et horrore, vel ex defectu piscium, dispensatus ad carnes, non censetur dispensatus ad duplicem integram refectionem: ita Laym. l. c. cap. 3. n. 8. Medina, Cajet., Nav., Lessius, Reginal., Saa, Bonacin. et plures alii contra Azor., Filiuc., Sbogar. etc.—*Prob. I.* Dispensatio, cum sit vulnus legis et exorbitans à Jure communi, strictè est interpretanda et non extendenda à casu ad casum, præsertim diversum, juxta vulgata jura l. 14. 26. et seqq. ff. de LL. c. 9. de *privil.*; ergo dispensatio ad esum carniū, utpote odiosa et juri Apostolico contraria, non debet extendi ad casum diversum, scil. duplicis integræ refectionis.—*II.* Præceptum negativum abstinendi à carnibus, et præceptum affirmativum sumendi unam tantum refectionem, sunt duo præcepta longè diversa et separabilia, ut patet in Dominicis quadragesimæ, et respectu adolescentium annum 21 non excedentium, ubi duplex relectio admittitur, non tamen esus carniū; ergo dispensatus in uno ex his præceptis, non censetur dispensatus in altero.—*III.* Ideo dispensatus ad esum carniū non tenetur lege jejunii quoad unicam refectionem, quia abstinencia à carnibus est de essentia jejunii, qua sublata, tollitur præceptum jejunandi; sed hæc ratio nulla: nam de essentia jejunii non minus est unica relectio, quam abstinencia à carnibus, et tamen dispensatus ad duplicem refectionem, non per hoc dispensari censetur ad esum carniū, et consequenter obligatus manet ad partem præcepti servandam; ergo pariter dispensatus ad esum carniū, tenetur lege jejunii quoad alteram partem præcepti, seu quoad unicam refectionem. Ratio est, quia in præceptis et obligationibus moralibus, quæ habent materiam divisibilem, si præceptum integraliter servari non potest, servari debet quoad partem agentis possibilem, non attenda subtilitate metaphysica, an hoc vel illud sit de essentia rei, cum in moralibus sæpè corruat essentia totalis, et tamen obligatio remaneat respectu unius vel alterius partis;

ergo dispensatis carnibus, licet corruat essentia totalis jejunii ex pluribus partibus integrata, tamen remanere potest obligatio ad unam partem servandam, nisi et hæc relaxetur.—Ant. prob. ab innumeris instantiis moralibus.—I. De essentia horarum canonicarum sunt septem horæ præfixæ, et tamen dispensatus, v. g. à matutino obligatur reliquas horas dicere.—II. Christianus obligatur sanctificare diem festum negativè per omissionem laboris servilis, et affirmativè per auditionem missæ, et tamen dispensatus in alterutro non censetur per se dispensatus in altero.—III. Beneficiatus curatus obligatur residere, et recitare breviarium, et tamen dispensatus in altero, et sic in aliis passim occurrentibus.

Prob. denique hoc ultimo argumento. Stat cum esu carniùm præceptum unicæ refectionis. Nam comedentes carnem testudinum aut lustrarum obligantur ad unicam refectionem; imò si alicubi per consuetudinem fieret vesci, v. g. volatilibus, adhuc obligatio maneret ad servandam unicam refectionem, quam etiam servare tenentur hispani et alii populi, qui ex animalibus armos, pedes, intestina aut alias portiones carneas comedunt: uti et Germani comedentes ova in quadragesima; ergo esus carniùm non tollit alterum præceptum unicæ refectionis, sed rectè cum eo componitur. Hæc doctrina maximè procedit in casu, quo Episcopus ex causa publica, v. g. defectu piscium, in tota diœcesi dispensat esum carniùm; tunc enim solida ratio non suadet dispensationem istam trahi ad duas refectiones.

Bened. XIV in litteris ad omnes locorum Ordinarios *Non ambigimus* 30 Maji 1741, et *In suprema* 22 Augusti ejusd. ann. decernit:—I. Dispensationem à jejuniò quadragesimæ, aliorumque anni temporum et dierum, quibus carniùm, ovorum et lacticiniorum usus est prohibitus, nemini concedendam esse sine legitima causa et consilio utriusque medici.—II. Universitatibus verò sine gravissima et urgente necessitate, ac in casibus per Sac. Canon. statuta præscriptis, recensitis in Constitut. *Libentissimè* 40 Junii 1745, obtenta priùs quoad jejuniùm quadragesimale Sedis Apostol. facultate toties, quoties opus fuerit.—III. Nec aliter in utroque casu concedendam, quàm sub binis conditionibus: videlicet, unicæ in die comestionis, et non permiscendarum epularum licitarum cum interdictis: quas quidem conditiones sub gravi præcepto servandas esse, tam à concedentibus, quàm ab ea utentibus, declaravit in Epistola *Si fraternitas* ad Archiep. Compostellæ 8 Julii 1744, cujus tenorem cum omnibus declarationibus in ea contentis ad Ecclesiam universalem extendit in cit. Constit. *Libentissimè*.—IV. Utentes facultate vescendi carnibus in vespertina refectione, teneri eo vesci cibo, eaque portione, quibus utuntur jejunantes rectæ et meticulosæ conscientiæ.—V. Teneri etiam servare horam jejunantibus præscriptam.—VI. Epulas licitas pro iis, quibus permissum est carnes comedere, esse carnes ipsas; interdictos verò esse pisces, qui tamen non interdicuntur utentibus facultate adhibendi tantùm ova et lacticia.—VII. Hoc præceptum non permiscendarum epularum complecti dies quoque Dominicos quadragesimales.

Juxtà communioem et magis rationi consentaneam opinionem non

est in ordinaria Episcopi potestate dispensare in sua diœcesi, ut jejuniùm in ultimum bachanaliorum sabbatum anticipetur, quoties vigilia S. Matthiæ in eorundem bachanaliorum diem postremum incidit, ut potest desumi ex Epist. encycl. ejusdem Pontificis ad Ordinarios ditionis Ecclesiast. 30 Januarii 1751.

387 Q. V. *An peregrinus, v. g. germanus, cui in sua patria licitum est ovis et lacticinii vesci in quadragesima, possit iisdem vesci in Italia, ubi viget lex non comedendi ova et lacticia?*

Affirmat Sbogar v. *jejunium* n. 10 ex ea ratione, quia præceptum non comedendi ova in quadragesima est speciale Italiæ, peregrini autem legibus particularibus locorum non obligantur. Bassæus Verb *Lex III.* n. 5 licet ex professo hanc quæstionem non tractet, tamen pro assertione, quod peregrini legibus particularibus locorum non obligentur, ponit exemplum de Germanis, quod transeuntes Italiam, ovis et lacticinii vesci possint. Sed quia fundamentum hujus doctrinæ supra rejeci, ostendens præceptum abstinendi ab ovis et lacticinii in quadragesima esse universale pro tota Ecclesia, licet in quibusdam locis ei derogatum sit, ideo ad propositam quæstionem:

R. Negativè. *Prob.*—I. Peregrini obligantur legibus universalibus Ecclesiæ, ubi leges istæ vigent, ut expressè asserit Bassæus loc. cit. et communis tenet ex c. 1. *de Constit.*; sed lex non comedendi ova et lacticia in quadragesima est lex universalis Ecclesiæ, ut supra probavi; ergo peregrini hac lege obligantur in omni territorio, ubi talis lex viget, et cons. cum vigeat in Italia, Germanus tenetur eam observare.—II. Consuetudo particularis pro certo territorio introducta, præsertim si sit odiosa et juri communi contraria, non egreditur fines territorii, sicut nec lex particularis (c. *fin. de const. in 6.*); sed consuetudo comedendi ova est particularis pro territorio Germaniæ introducta, estque odiosa et juri communi contraria; ergo non egreditur fines Germaniæ, et cons. vi talis consuetudinis Germanus in transitu Italiæ non potest comedere ova in quadragesima, cum sit extra territorium privilegiatum.—III. Consuetudo, vi cujus Græci comedunt carnes die Sabbati, et eodem die in quadragesima non jejunant, non porrigitur ultra eorum territorium, ut declaravit Clemens VIII. Constit. 34. tom. 3 Bullar. incip. *Sanctissimus Dominus* 31. Aug. 1593; ubi etiam declarat, quòd Græci existentes inter latinos, dies festos de præcepto ejusdem latinæ Ecclesiæ servare teneantur; ergo etiam consuetudo Germaniæ utpote localis et territorialis non suffragatur Germanis per Italiam transeuntibus, ut ibi in quadragesima ova et lacticia comedere possint. Hinc Fagnanus et alii Canonistæ passim docent, quòd consuetudines locales de loco ad locum non sint trahendæ. Idem dic de privilegiis localibus.—IV. Tota ratio, cur peregrini non obligentur legibus particularibus locorum, est defectus jurisdictionis in peregrinos; sed hæc ratio cessat in nostro casu: nam Papa jurisdictionem habet in omnes fideles, et consequenter lege sua omnes obligat ubicumque existentes, excepto illo territorio, ubi talis lex non observatur; ergo cum lex non comedendi ova sit papalis, et in Italia vigeat, obligat omnes

etiam transeunter in Italia existentes; siquidem lex ista neminem excipit.

Ex hac doctrina sequitur:—1.º Quòd sacerdos germanus vi consuetudinis Germaniæ non possit aliquot horis ante auroram celebrare in Italia; nec Clerici Boemi (qui ex privilegio Boemiæ dato, vel ex diuturna consuetudine breviarum dicere possunt sub uno nocturno per totum tempus paschale) isto privilegio locali uti possint extra Boemiam.—2.º Quòd mediolanenses extra Mediolanum existentes quatuor diebus antè Dominicam quadragesimæ jejuna teneantur, licet in patria sua soluti sint tali jejuni; et castellanus transiens per Lusitaniam non possit more suæ patriæ intestinis animalium vesci die sabbati.—3.º Quòd sponsi, in quorum patria Tridentinum non observatur, accedentes ad locum ubi viget Trid. invalidè sine Parocho et testibus contrahant matrimonium: tum quia recidunt in locum gravatum tali lege, tum quia in contrahendo tenentur sequi leges loci, cum ratione contractus forum sortiantur (*c. fin. de for. comp.*) Pro hac sententia stant Medina 1. 2. q. 96. ar. 5 Henrici. et plures alii, quibus adhæret Gabriel Beatus S. J. in colleg. Rom. Theol. Moral. Prof. q. 5 de LL. n. 28.

Obi. I. Ex probabiliori sententia peregrini non obligantur legibus particularibus locorum; ergò nec jure communi, si hoc in eorum patria non observatur: et ideo Doctores plerumque id exemplificant in Germanis, quòd tempore quadragesimæ transeuntes Italiam, ovis vesci possint.—II. Tunc aliquis obligatur legibus, dum sortitur forum loci; sed Germanus præcisè transeundo Italiam, non sortitur ibi forum ex vulgata l. 19. §. 2. ff. de judic.; ergò nec obligatur lege abstinendi ab ovis et lacticiiniis.—III. Germani transeundo Italiam sine ullo scrupulo comedunt ova et lacticia, atque ita ipso usu interpretantur legem communem, quòd eos neque extra patriam obliget ad abstinentiam ovorum et lacticiniorum tempore quadragesimæ.—IV. Privilegium locale, soloque Germaniæ cohærens ita intelligendum est, ut eo gaudeant omnes incolæ verè seu physicè, et fictè seu moraliter præsentis, seu qui in jure habentur pro præsentibus; sed Germani præcisè transeuntes per Italiam fictione juris habentur pro præsentibus in sua patria; nam qui citò reversuri sunt, non censentur abesse. Trid. S. 23. c. 1 de refor.; ergò. Ità punctum hujus difficultatis tangit, et hoc modo privilegium locale explicat Sanchez, vir in materia morali excellentis auctoritatis l. 3. de Matr. Disp. 18. n. 7, cum alii DD loquantur de legibus particularibus locorum, et consequenter allegari non possint pro hoc dubio concernente jus commune.

R. Ad I. N. C. Nam jus commune afficit omnes fideles et omnia loca, ubi contrarium non observatur; at jus particulare afficit solum incolas in certo territorio existentes.—Ad II. Vicario Christi tota Ecclesia est pro territorio, et consequenter respectu legis Pontificiæ quilibet fidelis in quolibet loco sortitur forum.—Ad III. Usus iste difficulter probari potest. Nam Itali transeuntibus Germanis non facilè in quadragesima dant ova et lacticia: imò expertus sui cauponibus sub pena excommunicationis prohibitum fuisse, ne peregrinis illo tempore darent ova: quæ prohibitio potissimum videtur procedere de illis, qui in patria sua consueverunt ut

ovis et lacticiiniis, cum alii non facilè sint petitori ejusmodi cibos à carne derivatos. Ignorantia tamen et bona fides plerosque Germanos contrafacientes excusat à peccato.—Ad IV. Fictio ista pro præsentibus casu nullo jure expressa est, et cons. à privatis introduci non debet ob similitudinem beneficiati, qui ex causa absens, habetur pro præsentibus in suo beneficio. Multas quidem fictiones in utroque jure reperimus, quòd absens quoad ea, quæ geruntur, vel gesta sunt in patria, habeatur pro præsentibus in eadem; sed quòd lex vel consuetudo territorialis trahatur ad aliud territorium, non facilè in jure reperietur. Sic consuetudo, alicubi vigens legendi libros prohibitos non suffragatur Germano illos legenti in Italia. His non obstantibus, si Sædes Apostolica non prohibet, judico oppositam sententiam, secluso scandalo in praxi tutam esse, præsertim in casu arduo: ut si Germanus comedere nequeat cibos oleo confectos, vel sine ovis et lacticiiniis difficulter iter suum peragere possit.—Cetera de jejuniis vide in juribus supra citatis, et passim in auctoribus.

TITULUS XLVII.

DE PURIFICATIONE POST PARTUM.

388. Lex divina circa purificationem puerperæ habetur in *Levit. c. 12.* et in decreto *dist. 5. per totum.* Sed lex ista, utpote cæremonialis, hodie non obligat mulieres, præsertim quoad determinationem dierum (*cap. un. h. t.*)

389. Q. I. *An hodie licet observetur lex purificationis?*

R. Affirmativè: nam licet cæremoniæ typicæ veteris testamenti mortuæ sint, et simul mortiferæ, ut eas observare sit peccatum, uti est circumcisio, agnus paschalis etc., attamen cæremoniæ religiosæ, purè ob decentiam introductæ non sunt mortiferæ, sed honestè servari possunt: cujusmodi etiam est purificatio mulieris post partum.

390. Q. II. *An purificatio post partum spectet ad proprium Parochum privativè?*

R. Affirmativè: ut sæpius declaravit S. Congr. Conc. teste Pignatelli. Nam benedictio ista post partum est quoddam accesorium baptismi, fitque cum superpelliceo et stola, et cum oblatione candelæ; cujusmodi actus et oblationes de jure communi spectant ad Parochos, non verò ad Regulares, nisi consuetudo aliud habeat, sicut Bononiæ, et in quibusdam majoribus civitatibus.—Nec obstat, quòd benedictio ista fiat ex pura devotione: nam plures actus, qui ex devotione fiunt, privativè spectant ad proprium Parochum, ut benedictio nuptiarum, domorum, ovorum etc.

Sac. Rituum Cong., approbante Clem. XI, 12 Jan. 1704 ad dubium VI loco sibi propositum inter alia ab eadem resolvenda. «An benedictiones mulierum post partum, fontis baptismalis, ignis, seminis, ovorum et

similium sint de juribus merè Parochialibus, respondendum esse censuit. Ad VI negativè; sed benedictiones mulierum et fontis baptismalis fieri debere à Parochis.»

Nota, Benedictionem hujusmodi non esse quidem de juribus Parochialibus; sed annuerandam esse inter functiones Parochiales; quæ tamen non spectant privatè ad Parochum, ut probat Benedict. XIV Institut. Ecclesiast. 405."

TITULUS XLVIII.

DE ECCLESIIS ÆDIFICANDIS ET REPARANDIS. ^a

391. Q. I. Quid requiratur ad ædificationem novæ Ecclesiæ?

R. 1.º Consensus Superioris Ecclesiastici: et quidem Papæ in loco exempto; Episcopi verò in loco non exempto, etsi exempti in eo loco ædificare velint (c. 4. v. *inhibemus de privil. in 6.*), alioquin ædificatum acquiritur Episcopo (c. 14. *de privil.*)—Non obstant. *Can. 33 et 35. de consec. d. 1.*; nam procedunt de oratoriis privatis.—In dubio præsumitur consensus Episcopi, qui tacitus sufficit, dum is sciens ædificari Ecclesiam, non contradicit.—Porrò si Episcopus sine justa causa denegat consensum, à majori Superiore compelli potest ad eum præstandum; nisi Papa per se illum supplere velit, cum Episcopus tali modo non satisfaciat officio suo.—Justa autem causa denegandi consensum est: v. g. defectus dotis necessariæ (*Can. 9. de consec. d. 1.*), si ædificatio fiat in præjudicium aliarum Ecclesiarum, maximè Parochialis (*Can. 44. quicumque 16. q. 1.*), vel quæstus causa (*Can. 10. de consec. d. 1.*); sola verò diminutio concursus non attenditur, et ex hac causa agentes Parochi nihil agunt; Monacell., Matthæucc. et alii.

2.º Requiritur dos competens de qua in seq. q.

Licet Regulares, ex antiquo jure cap. *Auctoritate 27. de Constit.*, possent de licentia Episcopi Missæ Sacrificium celebrare in privato oratorio sito in eorum domibus ruralibus destinatis pro animi recreatione, vel pro cultura agrorum, post Trident. tamen ibidem celebrare nequeunt absque peculiari indulto Sed. Apostol. ex Decreto Cong. Conc. 1. Mart. 1687. relato à Card. Petra tom. 2. comment. ad Cons. 8. Honorii III. sect. un. n. 51 et seqq."

392 Q. II. An intra fines Ecclesiæ Parochialis erigi possit alia Ecclesia Parochialis?

R. 1.º Affirmativè; dummodò adsit justa causa et sufficiens numerus Parochianorum, scil. 10 familiæ (c. 2. et *fn. h. t.*) Justa autem causa, est

^a—Agitur de hac materia sparsim in *dist. 1. de consec.*—In *Trid. S. 21. c. 7. de refor.*

difficilis accessus ad Ecclesiam Parochialem, pro recipiendis Sacramentis et audiendis divinis: ut si magna sit distantia, via præsertim in hyeme impracticabilis, flumen medium, quod pontem non patitur, multæ familiæ extra mœnia civitatis, multitudo leprosorum etc.; sola autem multitudo Parochianorum plerùmque non sufficit, quia his aliter provideri potest per additionem coadjutoris, ut respondit S. Congr conformiter *Trid. S. 21 c. 4. de refor.*

2.º Licet ob causam justam et publicam nova Ecclesia Parochialis erigi possit, etiam invito priori rectore et patrono (c. 3. *h. t.*), tamen regulariter requiritur consensus matricis Ecclesiæ et patroni (*ibid. et Can. 9. de cons. d. 1.*), ita ut competens honor ei servetur, v. g. ut Ecclesia nova annuam pensionem præstet matriçi, vel ei relinquat sepulturam etc. Quod totum relinquitur arbitrio Episcopi cum consensu capituli; nisi Ecclesia sit exempta, quo casu non est necessarius consensus capituli (*Trid. S. 21. cap. 4. de refor.*)

3.º Jus patronatus novæ Ecclesiæ ei acquiritur, qui illam fundavit, vel ædificavit, vel dotavit; adeoque si matrix Ecclesiæ hæc tria, vel unum ex illis præstitit, præsentatio pertinebit ad rectorem matricis Ecclesiæ (c. 3. *h. t.*) Quòd si alius dotare nolit, tunc dos ex redditibus matricis Ecclesiæ per episcopum assignanda erit: tum ex subsidio Parochianorum et domini territorialis. *Trid. l. c.* his deficientibus, succurret Episcopus ex redditibus suæ mensæ (c. *fn. h. t.*); secus rector more Apostolico vivet ex labore manuum suarum (*Can. 3. d. 91.*)

4.º Initio ædificandæ Ecclesiæ Episcopus per se, vel per alium Domini Crucem figit, atrium designat, lapidem primarium ponit (c. 5. *de consec. d. 1.*), et ex recepto uso jubet Ecclesiam erigi in formam navis oblongam, ita ut altare summum respiciat orientem versus, quod hodie non servatur, sed potius ratio habetur commoditatis loci et fabricæ.

393. Q. III. Quid juris circa reparationem Ecclesiæ.

R. 1.º De jure communi Ecclesia reparanda est ex propriis redditibus ad fabricam deputatis (*Can. 10. decernimus 10. q. 1. et Can. 1. cum seqq. 10. q. 3.*) Quòd si Ecclesia tales redditus non habeat, tunc ad illius reparationem concurrere debent beneficiati, patroni, et quicumque alli aliquos proventus ab Ecclesia habentes; tum Parochiani; et tandem si Ecclesiæ lapsæ succurri nequeat, jura illius transferenda sunt in vicinam Ecclesiam, cum facultate Ecclesias dirutas in profanos usos, non sordidos, erecta tamen ibi Cruce, convertendi: ita de jure novo *Trid. S. 21. c. 7. de refor.* Si verò patronus ab Ecclesia nihil percipiat, attento jure comm. non tenetur speciali titulo ad ejus reparationem, ne beneficium sit ei onerosum.—Nec obstat *cit. Trid.*; quia loquitur de patronis aliquos fructus ab Ecclesia percipientibus. Huic juri comm. prævalet consuetudo, et pacta specialia, quæ circa reparationem Ecclesiæ observanda erunt; ita ut patronus, si talis consuetudo sit, teneatur illam reparare, etsi ab ea nullos fructus percipiat.

2.º In decimatoribus servatur ordo, ut pro reparanda Ecclesia deputentur decimæ novalium; tum illæ, quæ ultimo loco ab Ecclesia avulsæ